

राज्य नदी संवर्धन योजनेंतर्गत वरुड
नगरपरिषद हद्दीतील चुडामणी नदीस
मान्यता व निधी वितरित करण्याबाबत .

महाराष्ट्र शासन
पर्यावरण विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: रानयो-२०२२/प्र.क्र.८६/आस्थापना अ
नवीन प्रशासन भवन, १५ वा मजला, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मादाम कामा मार्ग, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक : ३१ मार्च, २०२२.

- वाचा :-** १) पर्यावरण विभाग विभाग शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०११/प्र.क्र.२५/तां.क.१, दि.०१.०३.२०१४
२) मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती यांच्याकडून प्राप्त प्रस्ताव.
३) दिनांक १७.०३.२०२२ व दि.२८.०३.२०२२ रोजीच्या सचिव प्रदत्त समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.

प्रस्तावना -

राज्यातील नद्यांचे पर्यावरणीयदृष्ट्या संवर्धन करण्यासाठी राज्य शासनाने राज्य नदी संवर्धन योजना दिनांक ०१/०३/२०१४ रोजी पासून सुरु केली आहे. या योजनेतर्गत सर्वसाधारणपणे खालील कामांचा समावेश होतो.

- शहरातून / गावातून निघणारे सांडपाणी नदीत ज्या ठिकाणी सोडले जाते (Point Source) तेथून गोळा करणे, अडविणे, वळविणे व सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणेपर्यंत पोहचविणे इत्यादीसाठी उपाययोजना यामध्ये शहराच्या भुयारी गटार योजनेचा समावेश नाही.
- सांडपाण्यावर प्रक्रिया करण्यासाठी सांडपाण्याचे प्रमाण, गुणवत्ता व स्थानिक भौगोलिक परिस्थिती लक्षात घेऊन योग्य तंत्रज्ञानावर आधारीत सांडपाणी प्रक्रिया यंत्रणा व त्यास अनुषंगिक आवश्यक घटक इत्यादी उभारणे.
- प्रक्रिया केलेल्या सांडपाण्याचा, प्रकल्पक्षेत्रातील किंवा जवळील शेती, उद्योगघटक, बागबगीचे इत्यादीमध्ये पुनर्वापर व पुनर्चक्रण शक्य होण्यासाठी आवश्यक ती यंत्रणा / सुविधा / व्यवस्था इत्यादी उभारणे, जेणेकरून याद्वारे मिळणाऱ्या महसूलातून प्रकल्पाच्या देखभालीचा इत्यादीबाबींचा खर्च भागविणे शक्य होईल.
- नदीच्या जवळील भागात कमी किंमतीची स्वच्छतागृहे बांधणे, त्यामधून निघणारे सांडपाणी मलशुद्धीकरण यंत्रणेस जोडणे वा प्रक्रियेसाठी तत्सम उपाययोजना करणे इत्यादी.
नदी घाट विकास, नदी काठाची धूप रोखण्यासाठी उपाययोजना, नदीच्या स्रोताचे संवर्धन इत्यादी.
- योजनेतर्गत स्थापित कक्षाची, तंत्रज्ञांची क्षमता वृद्धी, प्रशिक्षण, संशोधन तसेच योजना विहित केलेल्या मानकांप्रमाणे यशस्वी होण्यासाठी आवश्यकतेनुसार सल्लागार / तज्ञ अभियंता इत्यादीची तात्पुरती नियुक्ती.
- योजनेच्या स्थानिक परिस्थितीनुसार प्रदूषण कमी करण्याच्या दृष्टीने इतर महत्वाची कामे, जसे, शास्त्रीय पद्धतीने नागरी घनकचरा व्यवस्थापन व विल्हेवाट, अपारंपारिक ऊर्जा निर्मिती व वापर लोक सहभाग इत्यादी कामे.

या योजनेतर्गत सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षासाठी मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती यांच्यामार्फत सादर चुडामणी नदीच्या प्रस्तावास मान्यता व त्यानुषंगिक निधी मुक्त करण्याचे शासनाच्या विचाराधीन होते. यानुषंगाने शासन पुढील प्रमाणे निर्णय घेत आहे.

शासन निर्णय :

१. राज्य नदी संवर्धन योजनेंतर्गत **मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती यांच्यामार्फत** सादर चुडामणी नदीच्या पर्यावरणीयदृष्ट्या संवर्धनाच्या प्रस्तावास **रुपये १५ कोटीच्या मर्यादेत** तत्त्वतः मान्यता देण्यात येत आहे. सदरपैकी **रु.७,२७,३५,४४४ /-(रुपये सात कोटी सत्तावीस लक्ष पस्तीस हजार चारशे चौव्वेचाळीस फक्त)** इतका निधी **मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती** यांना वितरित करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
२. नदीचे पर्यावरणादृष्ट्या संवर्धन होण्यासाठी प्रामुख्याने अनुषंगाने sewer Interception and diversion, Installation of Phytotide Technology, Installation of STP, Silt trap, Aeration, Low Cost Sanitation, जलपर्णी काढणे अशा स्वरूपाची कामे केंद्रीय पर्यावरण व वन विभागामार्फत राष्ट्रीय नदी संवर्धन योजनेंतर्गत निर्गमित मार्गदर्शक सूचनांनुसार Core Work -८०% व Non-Core Work-२०% च्या मर्यादेत असावी. प्रस्तावित निधी हा जलसंपदा विभाग व तत्सम प्राधिकरणामार्फत निर्गमित District Schedule Rate (DSR) वर आधारीत असावा याची दक्षता घ्यावी.
३. सदर प्रकरणी सुधारित सविस्तर प्रकल्प अहवाल विभागास प्राप्त झाल्यानंतर त्यानुषंगाने प्रशासकीय व अंतिम मान्यता देण्याची कार्यवाही शासन स्तरावर करण्यात येईल.
४. या शासन निर्णयान्वये वितरित करण्यात आलेला निधी, प्रशासकीय आणि अंतिम मान्यता प्राप्त झाल्यानंतरच खर्ची करण्याची दक्षता **मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती** यांनी घ्यावी.
५. सदर प्रयोजनार्थ होणारा खर्च हा मागणी क्र. यु - ४, ३४३५ परिस्थितीकी व पर्यावरण, १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (०१) पर्यावरण संरक्षण, (०१) (०१) राज्य नदी संवर्धन योजना (कार्यक्रम) (३४३५ १३२९), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर) या मुख्य लेखाशिर्षाखाली सन २०२१-२२ या आर्थिक वर्षाकरीता सुधारित अंदाजानुसार उपलब्ध करण्यात आलेल्या रु.२० कोटी इतक्या मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा व त्याच लेखाशिर्षाखाली वर्गीकृत करण्यात यावा. सदर लेखाशिर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.
६. **मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती** यांना अदा करावयाची **रु.७,२७,३५,४४४ /-(रुपये सात कोटी सत्तावीस लक्ष पस्तीस हजार चारशे चौव्वेचाळीस फक्त)** एवढी रक्कम अधिदान व लेखाधिकारी यांच्यामार्फत कोषागारातून वित्त विभागाने निर्गमित केलेल्या शासन निर्णय क्र.संकीर्ण २०२०/प्र.क्र.६/२०/कोषा-प्रशा ५, दि १२.११.२०२१ अन्वये ई-कुबेर प्रणालीद्वारे थेट **मुख्याधिकारी, वरुड नगर परिषद, जि. अमरावती** यांच्या बँक खात्यात जमा करावे.
७. प्रस्तुत शासन निर्णय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक अर्थसं-२०२१/प्रक्र.४८/अर्थ-३, दिनांक १४ ऑक्टोबर २०२१ व दिनांक ३ फेब्रुवारी २०२२ अन्वये प्रशासकीय विभागास प्रदान केलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच प्रमाणित करण्यात येते की, दिनांक २४.०६.२०२१ रोजीच्या शासन निर्णयातील परिशिष्टातील अनु.क्र. २ व ९ मधील अटीची पूर्तता होत आहे, तसेच वित्त विभागाच्या शासन निर्णय क्रमांक अर्थसं-२०२१/प्रक्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४ जून, २०२१ रोजीच्या शासन निर्णयातील अटी व शर्तीनुसार वितरित करण्यात येत आहे.
 - १) वित्त विभागाच्या निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्रक्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४ जून, २०२१ च्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक ९ मधील ३१ वेतनेतर सहायक अनुदाने या बाबीखालील खर्च करण्यात विभागाला अधिकारी प्राप्त झाले असून सदर परिपत्रकातील नमूद अटीची पूर्तता करण्यात आली आहे.

II) वित्त विभागाच्या निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्रक्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४ जून, २०२१ च्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक १,३,५,६,७ व ८ या प्रकरणी लागू नाही. तसेच सदर परिशिष्टातील अनुक्रमांक ४ बाबत नमूद करण्यात येते की ही योजना केंद्र पुरस्कृत, बाह्य सहाय्यित योजना नाही.

III) वित्त विभागाच्या निर्णय क्र. अर्थसं-२०२१/प्रक्र.४८/अर्थ-३, दिनांक २४ जून, २०२१ च्या परिपत्रकासोबतच्या परिशिष्टातील अनुक्रमांक २ च्या अनुषंगाने नमूद करण्यात येत की, सदर योजनेच्या स्वरूपात अथवा व्याप्तीमध्ये कसलाही बदल करण्यात आलेला नाही. तसेच परिशिष्टातील अ.क्र.९ संदर्भातील तपासणी सूचीमधील अनुक्रमांक १,२,३ व ४ मध्ये नमूद करण्यात आलेल्या अटींची पूर्तता होत आहे. तसेच सदर अनुक्रमांक ९ संदर्भातील तपासणी सूचीमधील अनुक्रमांक ५ ते १० या प्रकरणी लागू नाही.

८. या शिवाय वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्रमांक संकीर्ण २०१६/प्र.क्र.३१/कोषा.प्रशा ५ दिनांक १०.०५.२०१६ अन्वये परिच्छेद क्र.४ मधील खालील बाबींची पूर्तता होत आहे.

१) विभागास प्रदान वित्तीय अधिकाराबाबत वित्त विभागाच्या शासन परिपत्रक क्र अर्थसं २०१८/प्र.क्र.६९/अर्थ-३ दिनांक २.४.२०१८ मधील परिच्छेद क्र.६ (अ) नुसार रु.५ कोटी पर्यंतच्या अनावर्ती योजनेच्या खर्चास प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागांना आहेत.

२) चूडामणी नदीच्या संवर्धनासाठी रु. १५.०० कोटी एवढ्या मंजूर निधीमधील रु.७,२७,३५,४४४ /- (रुपये सात कोटी सत्तावीस लक्ष पस्तीस हजार चारशे चौव्वेचाळीस फक्त) इतका निधी प्रस्तुत शासन निर्णयाद्वारे वितरित करण्यात येत आहे.

३) “मागणी क्र. यु - ४, ३४३५ परिस्थितीकी व पर्यावरण, १९२, नगरपरिषदांना सहाय्य, (०१) पर्यावरण संरक्षण, (०१) (०१) राज्य नदी संवर्धन योजना (कार्यक्रम) (३४३५ १३२९), ३१, सहायक अनुदाने (वेतनेतर)” या मुख्य लेखाशिर्षाखाली कोणतेही संक्षिप्त देयक प्रलंबित नाही.

४) मुख्याधिकारी, वरूड नगर परिषद, जि. अमरावती यांच्याकडून पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभागास कोणतेही येणे बाकी नाही.

५) तसेच उपरोक्त शासन निर्णयाच्या “अ” मधील परिच्छेदातील ६,७,८,९ या बाबी लागू नाहीत.

९. हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या संमतीने, वित्त विभाग अनौपचारिक संदर्भ क्र.१४६/२०२२/व्यय-१६, दि. ३१.०३.२०२२ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे.

१०. शासनाच्या सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२२०३३११७५००३९३०४ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नावाने.

(सु.कि.निकम)

सह सचिव , पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग
महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र शासन
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
३. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता/लेखापरीक्षा), महाराष्ट्र १/२, मंबई/ नागपूर.
४. मुख्याधिकारी, चिपळूण नगर परिषद, जि. रत्नागिरी

५. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
६. निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई.
७. मा.मंत्री, पर्यावरण व वातावरणीय बदल यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
८. मा.राज्यमंत्री, पर्यावरण व वातावरणीय बदल यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
१०. प्रधान सचिव, ग्राम विकास विभाग यांचे स्वीय सहायक, मंत्रालय, मुंबई.
११. वित्त विभाग (कार्यासन क्रमांक व्यय-१६/अर्थसंकल्प-७), मंत्रालय, मुंबई.
१२. नियोजन विभाग, कार्यासन क्र.१४७२, मंत्रालय, मुंबई.
१३. रोखशाखा, पर्यावरण व वातावरणीय बदल विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१४. निवडनस्ती.